

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 6C/98/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614210018
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Cifrová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2014:6614210018.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec samosudkyňou JUDr. Máriou Cifrovou v právnej veci žalobcov 1/ H. I., narodená XX.XX.XXXX, bytom U. V., V. Č..XX/XX, občianka Slovenskej republiky, 2/ H. I., narodená XX.XX.XXXX, bytom V. Č..XX/XX, U. V., občianka Slovenskej republiky, 3/ H. Ž., narodená XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/XX, I., občianka Slovenskej republiky, 4/ L. S., narodený XX.XX.XXXX, bytom L..C.. V. XXX/XX, P. W., občan Slovenskej republiky, 5/ C. U., narodená XX.XX.XXXX, bytom N..L.. L. XXXX/X, I., občianka Slovenskej republiky, v zastúpení Mgr. Rastislavom Domčekom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Černyševského 26, 851 01 Bratislava proti žalovanému Slovenská republika - Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdkova cesta 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, takto

rozhodol:

Súd u r č u j e, že nehnuteľnosti zapísané na LV č.XXX vedené Okresným úradom Lučenec, katastrálny odbor pre katastrálne územie U. V., obec U. V. okres Lučenec a to pozemok registra "E" KN parcelné číslo XXX/X druh pozemku orná pôda o výmere 11448 m2 patria v celosti do dedičstva po nebohom Y. I., narodený XX.XX.XXXX zomrelý XX.XX.XXXX, naposledy bytom U. V. XX.

Navrhovateľom 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ náhradu trov voči odporcovi n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ doručili súdu dňa 27.06.2014 žalobu o určenie, že nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXX vedené Okresným úradom Lučenec, katastrálny odbor pre katastrálne územie U. V., obec U. V. okres Lučenec a to pozemok registra "E" KN parcelné číslo XXX/X druh pozemku orná pôda o výmere 11448 m2 patria v celosti do dedičstva po nebohom Y. I., narodený XX.XX.XXXX zomrelý XX.XX.XXXX, naposledy bytom U. V. XX.

Žalobu odôvodnili tým, že sú zákonnými dedičmi nebohého Y. I., narodeného XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom U. V. XX.

Výmerom vydaným Poverenictvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave podľa § 1 ods. 1 nariadenia č. 104/1946 Sb. n. SNR o vlastníctve pôdy, č. XXXX/XX-XX zo dňa XX.XX.XXXX na meno prídelcu Y. I., slobodný, katastrálne územie: U. V. bývalý vlastník H. K. (ďalej len "Výmer o vlastníctve pôdy č. XXXX/XX-XX") nadobudol porúčiteľ žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ teda porúčiteľa ako prídelca do svojho vlastníctva (podiel 1/1) poľnohospodárske nehnuteľnosti v katastrálnom území U. V. o celkovej výmere 1,1448 m2, ktoré sú v prídelovom pláne označené takto: vo vložke č. X parcela číslo XXX/X roľa o výmere 1,1448 m2. Výmer sa vzťahoval na nehnuteľnosti skonfiškované a následne pridelené podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR v znení nariadenia č.64/1946 Sb. n. SNR o konfiškovaní a

urýchlenom rozdelení poľnohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa.

Po smrti poručiteľa žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ Y. I. v roku XXXX prebehlo dedičské konanie pod sp. zn. 17D/1/2006, Dnot 48/2006, ktorým došlo k prejednaníu dedičstva po poručiteľovi Y. I., ktoré sa skončilo Osvedčením o dedičstve na základe poverenia Okresného súdu v Lučenci zo dňa 23.08.2006. V predmetnom dedičskom konaní č.k. 17D/1/2006, Dnot/48/2006 nedošlo k prejednaníu všetkého majetku, ktorý ku dňu smrti vlastnil poručiteľ Y. I.. V rámci dedičského konania nedošlo k prejednaníu vyššie uvedených parciel z prídelu, ktorých bol Y. I. v čase svojej smrti vlastníkom a to na základe Výmeru o vlastníctve pôdy č. XXXX/XX-XX.

Okresný národný výbor v Lučenci - odbor vodného hospodárstva a pre veci poľnohospodárstva, lesníctva rozhodol rozhodnutím zo dňa 26.05.1965 č.: k p. pl.: XX U. V. tak, že zrušil celý prídel Y. I., t.j. právne predchodcovi žalobcov, ktorý mu bol pridelený prídelovou listinou zo dňa 23.04.1948 katastrálne územie U. V. poľnohospodársky majetok vo výmere 1,1448 m² s tým, že odňatý majetok prechádza z prídelcov na Československý socialistický štát - do správy ONV - OVHPL v Lučenci (ďalej len z rozhodnutia ONV). V odôvodnení predmetného rozhodnutia sa konštatuje, že odňatý majetok prídelca odovzdal Štátnemu majetku I..

Vlastníctvo prídelcov k dotknutým pozemkom z prídelu bolo zachované aj po roku 1965 a to až do smrti prídelcu, pretože rozhodnutím ONV zo dňa 26.05.1965 nedošlo k platnému zrušeniu prídelu Y. I.. Okresný národný výbor v Lučenci - odbor vodného hospodárstva a pre veci poľnohospodárstva a lesníctva nemal právomoc zrušiť prídelovú listinu právneho predchodcu žalobcov - Výmer o vlastníctve pôdy č. XXXX/XX-XX s dôsledkom odňatia vlastníckeho práva poručiteľovi a preto je takéto rozhodnutie potrebné považovať za absolútne ničotný, neexistujúci akt a teda za akt, na základe ktorého nemohlo dôjsť k nadobudnutiu vlastníckeho práva k prídelovým parcelám žalovaným. Vlastnícke právo právneho predchodcu žalobcu Y. I. k dotknutým pozemkom z prídelu zostalo zachované až do smrti prídelcu Y. I. a je teda súčasťou dedičstva po prídelcoch. Žalobcovia sa po smrti prídelcu stali zákonnými dedičmi a vstúpili do práv prídelcu, bez ohľadu na zápis vlastníctva v prospech žalovaného v katastri nehnuteľností. Je však nepochybné, že žalovaný nie je vlastníkom dotknutých nehnuteľností a zápisom vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam v prospech žalovaného na základe nespôsobilého titulu nadobudnutia došlo k neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva žalobcov, ako právnych nástupcov prídelcu. Zápis vlastníckeho práva k sporným pozemkom z prídelu v katastri nehnuteľností v prospech žalovaného totiž bráni prejednaníu dotknutých pozemkov ako predmetu dedičstva v dedičskom konaní po prídelcovi ako poručiteľovi. Z tohto dôvodu žalobcovia nemajú inú možnosť ako obrátiť sa na súd so žalobou a žiadať o určenie, že pozemky z prídelu patrili ku dňu smrti prídelcu Y. I. do jeho vlastníctva a sú teda predmetom dedičstva po prídelcovi.

Na určenie toho, že prídelcy patrili v čase smrti poručiteľov do dedičstva majú teda žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ naliehavý právny záujem, nakoľko v dôsledku neoprávneného zápisu vlastníckeho práva k prídelovým listinám v prospech iného subjektu - žalovaného, ktorý nie je skutočným vlastníkom, nie je možné prejednať dedičstvo po poručiteľoch.

Žalovaný doručil súdu písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že právni predchodcovia žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ nadobudli sporné pozemky Výmerom o vlastníctve pôd č. XXXX/XX-XX zo dňa XX.XX.XXXX a ktorý výmer bol zrušený rozhodnutím Okresného národného výboru v Lučenci. Žalovaný uznáva, že výmer o vlastníctve pôdy je listinou dokazujúcou nadobudnutie vlastníctva k spornému pozemku prídelcami a okresné národné výbory nemali právomoc rušiť prídelcy a teda zrušenie prídelu je nulitný právny akt, ktorý nemôže vyvolať žiadne právne účinky.

Súd vykonal dokazovanie konštatovaním žaloby, vyjadrením žalovaného, Výmerom o vlastníctve pôdy č. XXXX/XX-XX zo dňa XX.XX.XXXX, Osvedčením o dedičstve na základe poverenia Okresného súdu v Lučenci zo dňa 23.08.2006 č.k. 17D/1/2006, Dnot/48/2006, rozhodnutím ONV o zrušení prídelu č. k p. pl.: XX U. V. zo dňa 26.05.1965, konštatovaním pripojeného spisu sp.zn. 8C/67/2012, 9C/204/2010, 9C/97/2014 na základe čoho bol zistený nasledovný skutkový stav:

Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave vydalo Výmer podľa § 1 ods. 1 nariadenia č. 104/1946 Sb. n. SNR o vlastníctve pôdy pre Y. I. pod číslom XXXX/XX-XX zo dňa XX.XX.XXXX, podľa ktorého do vlastníctva prídelcu Y. I. boli pridelené nehnuteľnosti v katastri územia U. V.. Výmer bol pridelený právnym predchodcom žalobcu prídelovou listinou zo dňa XX.XX.XXXX, nakoľko zápis prídelu do pozemkovej knihy, mal v tom čase iba deklaratórny charakter, vlastníctvo prídelcu k dotknutým pozemkom vzniklo už dňom samotného vydania prídelovej listiny t.j. XX.XX.XXXX.

Okresný národný výbor v Lučenci - odbor vodného hospodárstva a pre veci poľnohospodárstva a lesníctva rozhodol rozhodnutím zo dňa 26.05.1965, kde celý prídel Y. I. týkajúci sa nehnuteľností v katastri územia U. V.Č. poľnohospodársky majetok o výmere 1,1448 m² zrušil.

Z pripojeného spisu Štátneho notárstva v Lučenci sp. zn. 17D/1/2006, Dnot/38/2006 bolo preukázané, že po smrti poručiťľa Y. I., narodený XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom U. V. Č..XX. Právnym predchodcom žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ predmetom dedenia neboli nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu a v rámci dedičského konania nedošlo k prejednaniu prídelu na základe výmeru vo vlastníctve pôdy č.XXXX/XX-XX.

Predmetom dedenia neboli nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu.

Súd vykonal dokazovanie prečítaním výpisu z listu vlastníctva č. XXX pre kataster územia U. V., obec U. V., parcela registra EKN č. XXX/X druh pozemku orná pôda o výmere 1,1448 m² ako vlastník je zapísaný na liste vlastníctva Slovenská republika v spoluvlastníckom podiele 1/1.

Podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na to naliehavý právny záujem.

Žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ preukázali naliehavý právny záujem na podaní žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli pridelené ich právnemu predchodcovi Výmerom vydaným dňa XX.XX.XXXX Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy podľa § 1 ods. 1 nariadenia č. 104/1946 Sb. n. č. XXXX/XX-XX zo dňa XX.XX.XXXX. V dedičskom konaní po právnom predchodcovi žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ nehnuteľnosti neboli predmetom dedenia. Právny záujem na podaní tejto žaloby mali žalobcovia z toho dôvodu, že len určovacou žalobou mohol byť u nich odstránený stav aktuálnej právnej neistoty, ktorý ohrozuje ich právne postavenie a ktorý nemožno odstrániť inými právnymi prostriedkami. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie vzťahov, ktoré sú touto neistotou ohrozené. Určovacia žaloba je spravidla vždy prípustná v prípade právnych vzťahov k nehnuteľnostiam z dôvodu, že rozsudok vyhovujúci žalobe, môže byť jedným z predpokladov pre zosúladenie evidovaného právneho stavu so stavom skutočným. Žalobcovia v konaní preukázali naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam uvedeným vo výroku tohto rozsudku, lebo nehnuteľnosti vo vlastníctve ich právnych predchodcov v súčasnosti vlastní žalovaný.

V predmetnej veci súd posudzoval platnosť a záväznosť Výmeru Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave č. XXXX/XX-XX zo dňa XX.XX.XXXX, z hľadiska jeho súladnosti s nariadením č. 104/1945 Sb. n. SNR o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení neskorších predpisov a dospel k záveru, že ide o prídelové rozhodnutie, ktoré má charakter verejnej listiny, čoho dôsledkom bolo nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v ňom uvedenej, a to napriek tomu, že Výmer neobsahuje určenie prídelovej ceny a predpokladá jej neskoršie určenie. Správnosť Výmeru a jeho súlad s vtedy platnými predpismi nie je možné v súčasnosti preskúmať a takýto správny akt treba považovať za právny akt bezchybný, z ktorého musí súd v zmysle § 135 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vychádzať. Ani v prípade, ak by rozhodnutie vydané na to oprávneným orgánom vykazovalo vady, nemožno takéto rozhodnutie označiť za nulitný (neexistujúci) akt. Za nulitný akt totiž možno považovať len taký akt, ktorý bol vydaný nepríslušným

orgánom štátnej správy, teda nad rámec právomoci toho-ktorého orgánu. Pokiaľ bolo rozhodnutie vydané v rámci právomoci príslušného orgánu, jeho zákonnosť je možné preskúmavať len procesným postupom v rámci správneho súdnictva; nepodlieha však preskúmaniu všeobecným súdom. K rovnakému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozsudku sp.zn. 4 Cdo 123/2003, ktorý bol uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 44/2004, v ktorom vyslovil názor, že výmery a prídellové listiny ako verejné listiny boli aj sú v súčasnosti dokladmi o vlastníctve prídeltcov k prideleným nehnuteľnostiam a sú vkladuschopnými listinami, že mimo rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu, že ho môže preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný (ničotný) ako i že nulitným aktom je správny akt vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom. Ten istý záver zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky tiež v rozsudku sp.zn. 5Cdo/110/2000, ktorý bol uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/2001, ako aj v rozsudku z 27.11.2007 sp. zn. 2Cdo 337/2006, obdobne aj v uznesení sp. zn. 4 Sž 88/1995, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 65/1995 a uznesení sp. zn. 4 Sž 34/1997, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 77/1998.

Z pripojených spisov Okresného súdu Lučenec sp. zn. 9C/204/2010 a 8C/67/2012 bolo preukázané, že v obdobných právnych veciach voči žalovanému Slovenská republika - Slovenský pozemkový fond na základe analogického skutkového a právneho stavu súd rozhodol tak, že nehnuteľnosti patrili do dedičstva právnych predchodcov žalobcov a titulom pre nadobudnutie vlastníckeho práva právnych predchodcov boli prídellové listiny.

V danom prípade je nepochybné, že prídeltcovi, právnenmu predchodcovi žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ boli Výmerom, na ktorý súd poukazuje vyššie, pridelené sporné nehnuteľnosti. Výmer spĺňal náležitosti verejnej listiny (je zákonný správny akt) preukazujúce vlastnícke právo právnych predchodcov žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ nakoľko bol vydaný príslušným štátnym orgánom s konkrétnym vymedzením prídeltu a prídeltcov, lebo podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR je verejnou listinou dokazujúcou vlastnícke právo prídeltcu k pridelenej nehnuteľnosti. Zápis v pozemkovej knihe má len deklaratórny význam. Výmer bol perfektný vtedy, ak bol opatrený pečiatkou a podpisom povereníka alebo aspoň podpisom povereníka. V tejto právnej veci je Výmer opatrený podpisom povereníka, hoci nebol zapísaný v pozemkovej knihe, stal sa účinným dňom 01.01.1951. Právny predchodca žalobcov nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam dňom vydania prídeltu. Prídeltca mal povinnosť hospodáriť na pridelenom majetku so starostlivosťou riadneho hospodára, čo však nebolo podmienkou nadobudnutia vlastníctva, ale bolo dôvodom na možné odňatie prídeltu v zmysle § 23 nariadenia č. 104/45 Sb. n. SNR.

Prídelt bol zrušený rozhodnutím bývalého Okresného národného výboru v Lučenci zo dňa 26.05.1965. K zrušeniu prídeltu súdna prax zaujala jednotný názor, že podľa § 23 ods. 2 nar. č. 104/1945 Sb. n. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa pridelený majetok mohlo odňať len Povereníctvo pôdohospodárskej a pozemkovej reformy; ONV nemali právomoc odnímať prídeltly, a z tohto dôvodu treba považovať takéto rozhodnutie vydané nad rozsah právomoci správneho orgánu za nulitný správny akt, ktorý nemohol založiť právne účinky zániku vlastníctva. Podľa § 3 Vyhl. č. 509/1950 Ú. v. prešla na ONV pôsobnosť Povereníctva poľnohospodárstva a pozemkovej reformy len v rozsahu vykonávania vyúčtovania s odchádzajúcimi prídeltcami a dozoru nad hospodárením prídeltcov podľa § 23 nar. 104/1945 Sb. n. SNR a nie pôsobnosť odňatia prideleného majetku a jeho pridelenie inej osobe podľa ust. § 23 ods. 2 nar. č. 104/1945 Sb. n. SNR (judikáty Najvyššieho súdu sp.zn. 5Cdo 157/2007, 4Cdo 123/2003).

Aktívne legitimovaní na podanie takejto žaloby boli všetci dedičia po poručiteľovi Y. I.. Pasívne legitimovaná bola Slovenská republika - Slovenský pozemkový fond, ktorá je na liste vlastníctva č. XXX vedená Okresným úradom Lučenec, odbor katastrálny pre katastrálne územie U. V., obec U. V., pozemok registra "EKN" parcela XXX/X o výmere 1,1448 m2 zapísaný ako vlastník.

Z týchto dôvodov súd žalobe žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ vyhovel.

Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ boli v konaní úspešní, avšak vzdali sa práva na náhradu trov konania, preto súd rozhodol tak, že žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáhať.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každý účastník dostal jeden rovnopis odvolania. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods.2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 221 ods. 1 súd rozhodnutie zruší, len ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,

h) súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,

i) sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,

j) bol odvolacím súdom schválený zmier.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.